

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет транспорту, менеджменту і логістики

Кафедра організації авіаційних робіт і послуг

УЗГОДЖЕНО
Декаан ФТМЛ
_____ О. Ільєнко
« ____ » _____ 2019р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи
_____ А.Гудманян
« ____ » _____ 2019р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Тарифи на авіаційні роботи і послуги»

Галузь знань: 27 «Транспорт»
Спеціальність: 275 «Транспортні технології (на повітряному транспорті)»
Спеціалізація: 275.04 «Транспортні технології (на повітряному транспорті)»
Освітньо-професійна програма: «Організація авіаційних робіт і послуг»

Курс – 3 Семестр – 6

Лекції - 32 Екзамен – 6 семестр
Лабораторні роботи - 32
Самостійна робота - 56
Усього (годин/кредитів ECTS) - 120/4,0
Розрахунково-графічна робота (1) – 6 семестр

Індекс РБ-6-275/16-2.3.11

СМЯ НАУ РНП 19.02-01-2019

Робочу навчальну програму з дисципліни " Тарифи на авіаційні роботи і послуги " розроблено на основі робочого навчального плану РБ-6-275/16 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 275 "Транспортні технології" (на повітряному транспорті), спеціалізації 275.04 "Транспортні технології" (на повітряному транспорті), освітньо-професійної програми: «Організація авіаційних робіт і послуг» і навчальної програми цієї дисципліни, індекс НБ-6-275/16-2.3.11 затвердженої ректором «
» _____ 201 р., та відповідних нормативних документів.

Робочу навчальну програму розробив:

доцент кафедри організації

авіаційних робіт і послуг _____ В. Федина

Робочу навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальність 275 "Транспортні технології" (на повітряному транспорті), спеціалізації 275.04 «Транспортні технології (на повітряному транспорті)» (освітньо-професійної програми: «Організація авіаційних робіт і послуг») – кафедри організації авіаційних робіт і послуг протокол № _____ від " _____ " _____ 2019 р.

Завідувач кафедри _____ Разумова К.М.

Робочу навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради ФТМЛ, протокол № _____ від " _____ " _____ 201 р.

Голова НМРР _____ Шевченко І.В.

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Врахований примірник

ЗМІСТ

1. Вступ	4
2. Зміст навчальної дисципліни	4
2.1. Тематичний план навчальної дисципліни	4
2.2. Розрахунково – графічна робота.....	6
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	6
3.1. Список рекомендованих джерел.....	6
3.2. Перелік наочних та інших навчально-методичних посібників, методи- чних матеріалів до технічних засобів навчання	7
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь ...	9

1. ВСТУП

Робоча навчальна програма дисципліни розроблена на основі навчальної програми дисципліни "Тарифи на авіаційні роботи і послуги" та "Методичних вказівок до розроблення та оформлення навчальної та робочої навчальної програм дисциплін», введених в дію розпорядженням від 16.06.2015р. №37/роз.

Рейтингова система оцінювання (PCO) є невід'ємною складовою робочої навчальної програми і передбачає визначення якості виконаної студентом усіх видів аудиторної та самостійної навчальної роботи та рівня набутих ним знань та умінь шляхом оцінювання в балах результатів цієї роботи під час поточного, модульного та семестрового контролю, з наступним переведенням оцінки за багатобальною шкалою в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

PCO передбачає використання модульних рейтингових оцінок (поточної, контрольної, підсумкової), а також екзаменаційної або залікової, підсумкової семестрової та підсумкової рейтингових оцінок.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ пор.	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Усього	Лекції	Лабораторні	СРС
1	2	3	4	5	6
6 семестр					
Модуль №1 „Формування тарифної політики авіапідприємств (авіакомпаній)“					
1.1	Предмет, метод і задачі дисципліни. Поняття «тариф». Керування ціновою політикою: зміст і організація процесу в авіапідприємстві. Стратегічне планування і цінова політика авіакомпанії. Основи керування ціновою політикою авіакомпанії.	6	2	2	2
1.2	Планування витрат на транспорті. Види витрат авіапідприємства (авіакомпанії). Планування собівартості авіаційних робіт і послуг. Визначення собівартості одиниці транспортної продукції.	14	2 2	2 2	6
1.3	Планування транспортних тарифів. Вільні (ринкові) та регульовані тарифи. Розрахунок договірної тарифу. Системи єдиного та диференційованого тарифу..	6	2	2	2
1.4	Механізми встановлення тарифів в авіаційній галузі. Урядовий механізм встановлення тарифів. Неурядовий механізм встановлення тарифів. «Свободи повітря».	6	2	2	2

1	2	3	4	5	6
1.5	Види і типи тарифів. Опубліковані тарифи. Конфіденційні тарифи авіапідприємств. Спеціальні пропозиції. Нормальні, спеціальні і пільгові тарифи.	6	2	2	2
1.6	Цінова політика авіапідприємства. Система факторів, які визначають цінову політику авіапідприємства. Аналіз ринкових цін. Структура ринку галузі. Форми конкуренції.	6	2	2	2
1.7	Система методів ціноутворення. Проблема вибору методу розрахунків ціни. Фактори оперативних цінових змін. Присутності ціни до кон'юнктурних коливань. Оперативні зміни тарифів через систему знижок.	6	2	2	2
1.8	Модульна контрольна робота №1	3	1	-	2
Усього за модулем №1		53	17	16	20
Модуль №2 " Формування тарифів на авіаційні роботи і послуги в галузях економіки "					
2.1	Стратегія формування тарифної політики при виконанні авіаційних робіт. Класифікація тарифних стратегій. Стратегія «тариф – цінність». Стратегія високих тарифів. Стратегія низьких тарифів. Конкурентні тарифні стратегії. Асортиментні тарифні стратегії. Стратегія «тарифне лідерство». Стратегія «тарифна лінія».	14	2 2	2 2	6
2.2	Методика розрахунку собівартості льотної години. Методика розрахунку собівартості льотної години на авіахімроботах. Методика розрахунку собівартості льотної години при виконанні аерофотознімальних робіт.	12	2	2 2	6
2.3	Тарифи на авіаційні роботи в сільському і лісовому господарстві. Тарифи на авіаційні роботи із внесення мінеральних добрив. Тарифи на авіаційні роботи із боротьби із бур'янистою та небажаною чагарниковою рослинністю. Тарифи на авіаційні роботи із внесення пестицидів і агрохімікатів.	8	2	2	4

2.4	Тарифи на проведення аерофотознімальних робіт. Принципи побудови тарифів на аерофотознімальні роботи. Тарифи на аерофотознімальні роботи. Фактори, що впливають на ціноутворення при проведенні аерофотознімальних робіт.	8	2	2	4
2.5	Тарифи на авіаційне обслуговування інших галузей економіки. Тарифи на застосування літаків, вертольотів і безпілотних авіаційних систем в різних галузях економіки.	6	2	2	2
2.6	Договори на виконання авіаційних робіт в різних галузях економіки. Проект договору на виконання агроавіаційних робіт. Проект договору на виконання аерофотознімальних робіт.	6	2	2	2
2.7	Розрахунково-графічна робота	10	-	-	10
2.8	Модульна контрольна робота №1	3	1	-	2
Усього за модулем №2		67	15	16	36
Усього за 6 семестр		120	32	32	56
Усього за навчальною дисципліною		120	32	32	56

2.2. Розрахунково-графічна робота

Розрахунково-графічна робота (РГР) з дисципліни виконується у шостому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни в області авіаційних способів та систем захисту рослин.

РГР виконується на основі навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання студентами, і є складовою модулю № 2 „Формування тарифів на авіаційні роботи і послуги в галузях економіки”.

Конкретна мета РГР: закріплення теоретичних знань студентів з навчального курсу «Тарифи на авіаційні роботи та послуги» та набуття ними практичних вмінь і навичок з розробки тарифної стратегії авіапідприємств та вміння розраховувати собівартість і вартість конкретних видів авіаційних робіт і послуг.

Знання та вміння, отримані студентом під час вивчення даної навчальної дисципліни, використовуються в подальшому при вивченні багатьох наступних дисциплін професійної підготовки фахівця з базовою та повною вищою освітою.

Виконання, оформлення та захист РГР №1 здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Час, потрібний для виконання РГР, –10 годин самостійної роботи.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Список рекомендованих джерел

Основні рекомендовані джерела

3.1.1. Зоріна В.Н., Сеніна Г.В. Формування та калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) в галузях народного господарства. – К.: Центр учбової літератури, 2005. – 308 с.

3.1.2. Основи економіки транспорту: Підручник/ Щелкунов В.І., Кулаєв Ю.Ф., Зайончик Л.Г., Загорулько В.М. та ін. – К.: Кондор, 2010. – 392 с.

3.1.4. Диброва Г.С. Экономика, и организация и планирование гражданской авиации. –М.:Транспорт, 1989.

3.1.5. Тарифы и цены в гражданской авиации. –М.:Транспорт, 1985. - 198с.

Додаткові рекомендовані джерела

3.1.6. Йоахим Кох. Тенденции в международной логистике [Электронный ресурс]. – Режим доступа <http://www.wagener-herbst.com>

3.1.7. Герасименко В.В. Управление ценовой политикой компании. – М.:Транспорт, 1986.

3.1.8. Худоленко О.В. Эффективность эксплуатации воздушных судов на авиаработах. – М.: Воздушный транспорт, 2005. – 328 с.

3.2. Перелік наочних та інших навчально-методичних посібників, методичних матеріалів до ТЗН

№ пор.	Назва	Шифр тем за тематичним планом	Кількість
1	Методичні рекомендації до виконання розрахунково-графічної роботи	1.1 -1.7, 2.1-2.7	5 примірників

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Оцінювання окремих видів навчальної роботи студента

5 семестр				
Модуль №1		Модуль №2		Мах кіль- кість балів
Вид навчальної роботи	Мах кіл-ть балів	Вид навчальної роботи	Мах кіл-ть балів	
Виконання та захист лабораторних робіт	20 (сумарна)	Виконання та захист лабораторних робіт	20 (сумарна)	
Виконання завдань на знання теоретичного матеріалу	9 (сумарна)	Виконання та захист РГР	9 (сумарна)	
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше 18 бал.</i>		<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №2 студент має набрати не менше 18 бал.</i>		
Виконання модульної контрольної роботи №1	15	Виконання модульної контрольної роботи №2	15	
Усього за модулем №1	44	Усього за модулем №2	44	
Семестровий екзамен				
Усього за 5 семестр				100

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (табл. 4.2).

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

Таблиця 4.2

Відповідність рейтингових оцінок за окремі види навчальної роботи в балах оцінкам за національною шкалою

Рейтингова оцінка в балах					Оцінка за наці- ональною шкалою
Виконання та захист лабора- торних робіт (Модуль №1-2)	Виконання завдань на знан- ня теоретичного матеріалу		Виконання та захист РГР	Виконання модульної контрольної роботи (№1 -№2)	
	Модуль №1	Модуль №2			
18-20	9	9	9	14-15	Відмінно
15-17	7-8	7-8	7-8	12-13	Добре
12-14	6	6	6	9-10	Задовільно
менше 12	менше 6	менше 6	менше 6	менше 9	Незадовільно

4.4. Сума поточних та контрольних модульних рейтингових оцінок становить підсумкову модульну рейтингову оцінку (табл.4.3), яка в балах та за національною шкалою заноситься до відомості модульного контролю.

Таблиця 4.3

Відповідність підсумкової модульної рейтингової оцінки
в балах оцінці за національною шкалою

Модуль №1	Модуль №2	Оцінка за національною шкалою
40-44	40-44	Відмінно
33-39	33-39	Добре
27-32	27-32	Задовільно
менше 27	менше 27	Незадовільно

4.5. Сума підсумкових модульних рейтингових оцінок у балах становить підсумкову семестрову модульну рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінку за національною шкалою (табл. 4.4).

Таблиця 4.4

Відповідність підсумкової семестрової модульної рейтингової оцінки в балах оцінкам за національною шкалою

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою
79-88	Відмінно
66-78	Добре
53-65	Задовільно
менше 53	Незадовільно

Таблиця 4.5

Відповідність екзаменаційної рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою
Екзам.	
11-12	Відмінно
9-10	Добре
7-8	Задовільно
менше 7	-

4.6. Сума підсумкових семестрових модульних та екзаменаційної рейтингових оцінок у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS (табл. 4.6).

Таблиця 4.6

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
1	2	3	4
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)

1	2	3	4
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

4.7. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента.

4.8. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка заноситься до залікової книжки та навчальної картки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./E** тощо.

4.9. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці.

Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

Система менеджменту якості.
Робоча навчальна програма
навчальної дисципліни
"Тарифи на авіаційні роботи і послуги"

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РНП 19.02 – 01-2019

Стор. 15 із 15

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				